

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 83/05
29.06.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vesne Popović, predsednika veća, Jasminke Stanojević i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene Republike Srbije-Ministarstva pravde, Beograd, koga zastupa Republički javni pravobranilac, radi naknade štete, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv rešenja Okružnog suda u Beogradu P br. 75/2004 od 25.1.2005. godine, u sednici održanoj 29.6.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

USVAJA SE žalba tužioca, UKIDA rešenje Okružnog suda u Beogradu P br. 75/2004 od 25.1.2005. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Okružnog suda u Beogradu P br. 75/2004 od 25.1.2005. godine, tužba tužioca AA podneta 3.10.2001. godine protiv tužene Republike Srbije-Ministarstva pravde, radi naknade štete zbog uništenih tužiočevih autorskih dela "BB" i "BB1" i to nematerijalne štete u iznosu od 1.000.000,00 dinara i materijalne štete u iznosu od 200.000,00 dinara sa kamatom od dana presuđenja do isplate, odbačena je jer je stvar presuđena presudom Okružnog suda u Beogradu P br. 283/97 od 3.12.1997. godine. Stavom drugim tužilac je obavezan da tuženom na ime troškova parničnog postupka plati 15.000,00 dinara.

Protiv ovog rešenja tužilac je izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijano rešenje u smislu odredbe čl. 381. u vezi čl. 365. ranije važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu čl. 491. st. 1. ZPP ("Sl. glasnik RS" br. 125/04, stupio na snagu 23.2.2005. godine), Vrhovni sud je našao da je žalba osnovana.

Prema utvrđenju prvostepenog suda, tužiocu je u krivičnom postupku, po rešenju K 645/84 i Kv. 854/85 od 16.5.1985. godine izrečena mera bezbednosti i oduzeto, između ostalog, 6 tomova ličnih dnevnika. Ovo rešenje je ukinuto po žalbi pa je novim rešenjem K 645/84 Kv. 1673/85 od 11.12.1985. godine izrečena mera oduzimanja 4 dnevnika. Krivični postupak je okončan presudom Okružnog suda u Beogradu K. br. 645/84 i presudom Vrhovnog suda Srbije Kž. br. 637/85 kojom je tužilac oglašen krivim zbog učestvovanja u neprijateljskoj delatnosti iz člana 131. KZJ i osuđen na zatvorsku kaznu. Krivični spis je komisijski uništen zajedno sa dnevnicima u toku 1996. godine. Pravosnažnom presudom Okružnog suda u Beogradu P br. 283/97 od 3.12.1997. godine usvojen je tužbeni zahtev da se utvrdi da je tužilac AA autor 6 dnevnika (nabrojanih po nazivu) od kojih su dva predmet ovog spora, dok je zahtev da se tuženi Republika Srbija-Ministarstvo pravde obaveže da mu naknadi štetu po osnovu povrede materijalnih i moralnih autorskih prava odbijen kao neosnovan.

U ovom predmetu tužilac traži naknadu materijalne i nematerijalne štete zbog uništenih autorskih dela "BB" i "BB1" (koji su izuzeti od oduzimanja po rešenju K 645/84 i Kv. 1673/85 od 11.12.1985. godine).

Nalazeći da se radi o zahtevu koji je bio predmet spora o kojem je pravosnažno odlučeno, a na osnovu ovlašćenja iz člana 333. stav 2. ZPP, prvostepeni sud je odbacio tužbu tužioca. Prvostepeni sud smatra da zbog odsustva prvostepene krivične presude nije u mogućnosti da odluku bazira na drugačijem činjeničnom stanju od onog koje je postojalo u vreme donošenja presude P 283/97 zbog čega se ne može zaključiti da tužilac nije osuđen između ostalog i zbog ova dva sporna dnevnika. Osim toga, okolnost što u stavu drugom prvostepene presude P 283/97 nisu poimenice navedeni dnevnicima na koje se odbijajući deo odnosi, po mišljenju ovog suda ne može dovesti do zaključka da se odbijajući deo ne odnosi i na sporna dva dnevnika.

Ovakvo stanovište prvostepenog suda se ne može prihvatiti kao pravilno.

Pravosnažnošću presude obuhvaćeni su u smislu čl. 333. stav 2. ZPP, zahtevi koji su bili predmet spora o kojima je pravosnažno odlučeno. U ranijoj parnici P 283/97, pravosnažno je odbijen zahtev tužioca da mu tužena po osnovu povrede materijalnih i moralnih autorskih prava (zbog oduzimanja dnevnika) naknadi štetu, sa razloga što je država prilikom oduzimanja dnevnika postupala po pravosnažnim odlukama pravosudnih organa. Okolnost što su sporna dva dnevnika oduzeta i uništena sa ostalim dnevnicima, a za njihovo oduzimanje nije postojao pravni osnov, dovodi u sumnju zaključak prvostepenog suda da je odbijajućim delom (stav dva) presude P 283/97 odlučeno o zahtevu koji se odnosi na sporna dva dnevnika.

S obzirom da pobijanim rešenjem nije otklonjena dilema da li u ranijoj i ovoj parnici postoji istovetnost zahteva kao i činjeničnog i pravnog osnova, u smislu da se u konkretnom slučaju traži naknada zbog nezakonitog rada organa, a ne naknada štete zbog povrede autorskog prava (kao u ranijoj parnici), po oceni ovog suda učinjena je

bitna povreda iz člana 354. st. 1. u vezi čl. 333. stav 2. ZPP, što je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke, pa je Vrhovni sud na osnovu člana 369. st. 1. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Vesna Popović, s.r.

Za tačnost otpravka

MN